СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 164. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 17. липня 1931. VOL. XXXIX. No. 164. Jersey City, N. J., Friday, July 17, 1931. THREE CENTS.

КОМІСІЯ ВИКЕРШЕМА ОСУДЖУЄ СУДІВНИЦТВО

НАЗИВАЄ СПРАВУ МУНІ ОБРАЗОЮ ДЛЯ ПОЧУТТЯ СПРАВЕДЛИВОСТИ.

ВАШИНГТОН. — Правнича комісія, покликана президентом до розглянення виконування законів в Америці, а відома під назвою комісії Викершема, видала вже після свого розвязання другу заяву, що торкається спеціяльно виконування законів у малих судах. Описуючи виконування закона в нижчих судах, комісія згадує справу Муні й Билинґса, робітничих провідників, засуджених за участь у вибуху бомби підчас паради для воєнного приготовання в Сан Франциско, які ще й досі сидять у тюрмі, хоч проти цього засуду істнують найповажніщі сумніви. Комісія Викершема називає цього роду поступовання образою для почуття справедливости, та складає вину за цей судовий скандал на нерозумний закон, який не дозволяє розглядати ще раз справи, раз осудженої.

ПОЛІЦІЯ ПОСТРІЛИЛА СТРАЙКАРЯ.

ҐВАЙТ ПЛЕЙНС (Ню Йорк). — Близько тисяч робітників, працюючих при будові робіт, котрі вийшли тут недавно на страйк, знов мали сутичку з поліцією. Поліція старалася розігнати збори страйкарів, та стріляла в тій цили в землю на постерах. Опісля один полісмен стрілив до страйкаря Артура Роза та зранив його в рамя. В іншім місці поліція розігнала палками пікету з жінок, з котрих декотрі мали на руках діти.

Страйковий комітет видав заяву, що контрактори пробують між іншим застрашити страйкарів тим, що заповідають депортовання страйкових аґітаторів. Таку загрозу видав, кажуть, самий начальник поліції. Страйковий комітет осуджує цього роду погрози як страйколомну політику.

НАЦІОНАЛЬНІ ЗАВОРУШЕННЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК. — У дільниці Гарлемі, де попри себе живуть поважними ґрупами Еспанці, Филипинці, Жиди й Москалі, прийшло в середу до поважних заворушень між національностями. Цим разом бійка зчинилася між Филипинцями та іміґрантами з ріжних еспанських країв в Америці. Еспанці кажуть, що Филипинці зачіпають їх жінки. В двох місцях прийшло до кровавих бійок, у котрих вживано ножів і револьверів. Вбито одного чоловіка та ранено трох. Поліції з трудом вдалося розігнати бійки.

МАДЯРСЬКІ ЛЕТУНИ ВИЛЕТІЛИ З АМЕРИКИ ДО БУДАПЕШТУ.

ҐАРБОР ҐРЕЙС. — Мадярські летуни, капітан Александер Мадяр та Юрій Ендреш, вилетіли звідси в середу в полудне в дорогу до Будапешту, столиці Угорщини.

Дорога їх виносить 3,600 миль. Думають її пролетіти без висідання.

ҐРІМ УДАРИВ У КАПІТОЛЬ.

ВАШИНҐТОН. — Підчас сильної бурі, що навістила Вашинґтон у середу після одної з найтяжчих спек, які знала ця околиця, ґрім ударив у будинок Капітолю, де збирається конґрес. Ґрім ударив у віконну заслону комітету палати послів для банкових справ і запалив її. Секретарка комітету сиділа коло вікна, але не була ушкоджена. Вона покликала поліцію Капітолю, яка здерла горіючу віконну заслону.

Другий ґрім ударив у сикамору на городі Білого Дому.

НЕБЕЗПЕЧНА ПРИГОДА НА ГЛАДКІЙ ДОРОЗІ.

ГОЛБРУК (Месечусетс). — 12-літній дівчині Маріон Біґлер трапилася на дорозі справді небувала пригода. Коли вона проходила попри бочки зі смолою, наложені на дорозі для вжитку при будові дороги, одна з тих бочок під впливом спеки розсілась. Смола, розливаючися з бочки, захопила дівчину за ногу. Дівчина пробувала витягнути ногу зі смоли, але не могла. Більше смоли наплило та причепило її ще сильніше. До того дорога тут була похила й смола, розливаючись, обливала дівчину все більше й більше, ба далі стала дівчину валити з ніг. Нарешті дівчина втратила вже землю зпід ніг та стала плисти зі смолою. Вона впала, а смола обляла її зі всіх сторін. Вона вже обняла дівчину з усіх боків, цілий тулів, черево, груди. Лиш голова стирчала зі смоли, але та готова була кождої хвилі потонути у вязкій масі. Дівчина побачила, що сама собі не дасть ради та стала кричати ратунку. Надбігли люди, що були недалеко, та кинулися її тягнути зі смоли. Смола не пускала, а навпаки, грозила, що залле всю голову. Стали люди відгортати смолу від лиця, щоби не дати їй задушити дитину. Аж як покликано робітників, що вміють обходитися зі смолою, потрафили вони видерти дівчину з обіймів смоли. Привезено її до лікаря, котрий наперед обстриг з неї всю одіж, аж відтак став промивати смолу. Дівчина кромі страху не має інших злих наслідків пригоди.

ФАШИСТИ ЗБІЛЬШУЮТЬ БОРОТЬБУ З ВАТИКАНОМ.

Під головством Мусолінія відбулося засідання фашистівської директорії, на якому розглядано конфлікт фашистів з Ватиканом. Ухвалено збільшити боротьбу з котолицькими орґанізаціями, які стараються захопити під свій вплив молодь. Для поширення орґанізації фашистівської молоди призначено 50,000 долярів.

Рішено збільшити аґітацію за фашистівські принципи взагалі. Рішучо осуджено виступи папи проти фашистів, а останній напад його на фашистів, що знайшов собі місце в енцикліці, названо брехнею.

ВІДКРИТТЯ УСТАНОВЧИХ ЗБОРІВ В ЕСПАНІЇ.

Населення з ентузіязмом витає відкриття установчих зборів еспанської републики. Послів та діячів революції населення стрічає й провожає бурею оплесків. Більшість послів належить до поміркованих соціялістів та републиканців, що дає велику більшість і силу теперішньому републиканському урядови на чолі з тимчасовим президентом Заморою.

БОЛЬШЕВИКИ НА ПОКЛОНАХ У ФРАНЦУСЬКИХ КАПІТАЛІСТІВ.

В Парижі майже закінчено переговори про навязання торговельних зносин з Радянською Росією. Французькі капіталісти дадуть большевикам кредит у висоті 66 міліонів долярів на ріжні машини та інші вироби, що Росія закупить у Франції.

Разом з торговельним договором є також політична умова, як, наприклад, зобовязання большевиків не нападати на Польщу й не вести аґітації проти неї.

РОЗБИВСЯ ФРАНЦУСЬКИЙ ЛІТАК НА СИБІРІ.

У літаку, на якім летіли Лєбро та Доре з Парижа до Токіо, зіпсувався мотор. Літак упав на Сибірі недалеко Нижнє Удинська й розбився в тріски. Лєбро та механік покалічені при спускові на леґкопадах. Доре вийшов щасливіше.

Тепер летуни, замісць рекордного лету навколо світа, будуть вертатися з далекого Сибіру потягом. З собою візьмуть лише мотор з літака.

ВОВКИ ОПІКУНАМИ ДІТЕЙ.

Анґлійські часописи розписуються про цікаву пригоду епископа з Бенґалю, в анґлійській Індії, Натана Бенсема. А саме епископ, який приїхав на візитацію до одного захисту сиріт, почув, що в однім селі „товчуться" злі духи. Не думаючи довго, пішов туди й в одній вовчій ямі знайшов двоє дітей, 2 і 6-літну дівчинки, які виховувалися з вовченятами серед вовків. На свій вік дівчатка є дуже розвинені, виґукують якісь незрозумілі слова й ходять на руках і ногах. Вони є дуже лаґідні, не сміються, ані не плачуть.

ПОГАНО БУТИ ЖІНКОЮ СТРИЖІЯ.

Варшавський стрижій Ґрінбавм, який перенісся до Парижа, посварившися з жінкою, завдав їй дванацять важких ударів бритвою в шию. Нещасну жінку стрижія у важкім стані перевезли до лічниці.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ І ФОТОҐРАФІЙ ЧЛЕНІВ І ВІДДІЛІВ ДО КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА РІК 1932.

Календар У. Н. Союза, який розходиться у багатьох тисячах примірників, є найліпшим середником до оголошувань поміж американськими Українцями. Хто має який бизнес, а залежить йому на тім, аби про нього знало як найбільше людей, повинен дати своє оголошення до календаря У. Н. Союза. Ціни є вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 20,000 примірників. Ціла сторона, 34 кв. цалів, коштує $30.00; половина $15.00; чверть $10.00; осьма часть $5.00; перша й остання сторона в части оголошень по $35.00. Хто хотів би в своїм оголошенню помістити також і фотоґрафію, чи то свою чи свого бизнесу, мусить прислати з неї готову до друку клішу; коли ні, то поносить кошт виготовлення такої кліші з фотоґрафії, то значить, що його оголошення буде стільки корожче коштувати, скільки виносить кошт виготовлення з фотоґрафії друкарської кліші.

Текст оголошень мусить знаходитися в редакції по день 30 серпня б. р. Гроші за оголошення належить посилати рівночасно. Оголошення на кредит безуслівно не будуть друкуватися.

Фотоґрафії Братств і Товариств. Відділи У. Н. Союза, а також кружки співацькі і театральні, школи, банди, які є при відділах У. Н. Союза (коли який кружок, співацьке товариство і т. п. не є при відділі У. Н. Союза, таких після ухвали не будеться поміщувати у календари), хотілиб, аби їх фотоґрафії були поміщені в календари на 1932 рік, зволять їх прислати на адресу „Свободи" найдальше по день 30 серпня б. р. Рівночасно проситься прислати з фотоґрафією чек або моні-ордер, виписаний на імя „Свободи" на суму $10.00. Ці гроші ужиється на покриття коштів виготовлення з фотоґрафії друкарської кліші. Місце в календари безплатно.

Всі фотоґрафії мусять бути добре опаковані.

Всі письма належить адресувати:

„SVOBODA"
81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346,
JERSEY CITY, N. J.

ВЯЗНИЧИЙ БУНТ У КУРИТИБІ.

Небувалий вязничний бунт мав місце в Куритибі (Бразилія) в дні 17 травня. У головній вязниці в Куритибі, на т. зв. Ау, сидить віднедавна двох молодих Німців, що то перед роком у білий день вбили касієра залізничої компанії і зрабували від його товариша 50 контів. Вони то оба, Пабст і Кіндерман, були справниками цього бунту. Рано, коли головний сторож отворив браму, Пабст зранив його смертельно. Яких 400 вязнів були готові до втечі. Вони до своєї оборони відібрали зброю від сторожів, а інші брали до рук, що попало: ножі і т. ін. Відділ поліції (33 мужа), що сторожить вязницю, почав стріляти. Вязні боролися — деякі втікали і втекли, користаючи з заміщання. Кіндермана ранено у хвилі, коли він спинався вже на мур, щоб утекти. Є вбиті і ранені. Ціла та революція скінчилась на тім, що втекло понад 10 вязнів; але і з цих вже зловлено деяких на провінції.

КУЛАКОМ ВБИЛА ДИТИНУ.

В Олієві, пов. Зборів, Марія Беднарська одним ударом кулака вбила свою нешлюбну дитину й закопала в городі. Трупа викопано й Беднарську арештовано.

КОМАСУЮТЬ ВОЄННІ МОГИЛИ.

До Чорткова приїхав урядовець відділу гробівництва при воєвідстві в Тернополі і вибрався до сіл Слобідка, Джурин, Полівці та інших. Там він велів зібрати 150 людей і викопати кости всіх полеглих зі світової й українсько-польської війни, що лежали на місцевих цвинтарях. Після того люди зібрали ті кости в мішки, поскидали їх на фіри і перевезли на 60 возах до Яґольниці, де їх закопали размо на цвинтарі. Отсе зарядження викликало, самозрозуміло, ріжні толки серед населення, яке привикло вже було бачити воєнні могили у себе й берегло з великим пієтизмом спеціяльно могили полеглих Українців. З воєнних могил у згаданих селах полишено в спокою тільки могилу покійного хорунжого УГА Шанайди Миколи в Джурині, а це тому, що на ній красується величавий памятник. Одначе згаданий урядовець з Тернополя заявив, що і цю могилу він мусить розкопати і забрати кости пок. Шанайди до Яґольниці...

НАС ТАМ НЕМА І НЕ БУДЕ.

„Діло" пише: Заходами польських громадянських орґанізацій, котрі утворили окремий воєвідський виставовий комітет, відбудеться в Тернополі в часі від 23 червня до 3 липня ц. р. воєвідська вистава рільнича і реґіональна, котра має бути великою, чисто польською маніфестацією з виразним польським політичним характером. Усякі польські чинники стараються вже тепер спонукати наших селян до участи в цій чисто польській маніфестації. Зачуваємо, що ніхто з Українців не бере участи в цій польській виставі і що ввесь український загал уважає цю виставу за виключно польську маніфестацію. Натомісць возьмуть там участь оба відомі посли Безпартійного Бльоку, Михайло Бачинський і суспендований священик Йосиф Яворський з Радехівщини, котрий на виставі виступить навіть зі своїм хором для аґітації за свою хрунівську аґрарну партію.

ЩЕ ПРО ВІТАМІНИ.

Вітаміни мають для правильного розвитку зубів таке саме значіння як вапно і фосфор. Досвіди Валькгофа виказали, що ще перед приходом дитини на світ недостача вітамінів у поживі матери може мати поганий вплив на розвиток зубів дитини. Сильно розповсюднений нахил до гниття зубів набувається, як здається, в подібний спосіб. Чудові, здорові зуби, які мають усі первісні народи, завдячують вони харчеви, що має в собі дуже багато вітамінів. По думці Валькгофа Ескімоси мають тому такі здорові зуби, що споживають рибячий тран, який, як відомо, має дуже богато вітамінів.

ЗАГАДОЧНЕ ВБИВСТВО В БУКАРЕШТІ.

Ціла румунська столиця стоїть під вражінням жахливого вбивства, якого жертвою впала жінка склепаря, Германа Ґлязера. Коли купець прийшов до свого помешкання, застав там убиту свою жінку. Розходиться про вбивство у звязку з грабіжжю. Поліція ще не знайшла вбивника.

ЛЯХИ ЗАСУДИЛИ ДО ВЯЗНИЦІ УКРАЇНЦІВ ЗА ЗДОГАДНУ ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Після довготревалої судової розправи окупаційний польський суд засудив до вязниці на час від 2 до 5 років Українців: Евгена Врецьону, Володимира Саляка, Богдана Стецишина та ще одного їх товариша. 8 обвинувачених звільнено від кари після того, як вони перебули довгий час у ляцькій вязниці та зазнали страшних поліційних і тюремних тортур.

Як відомо, В. Саляк на суді зізнав, що бомбу, з якою його арештовано, він готував для висадження в повітря радянського консуляту у Львові на знак протесту проти засаду в Харкові українських учених на чолі з С. Єфремовим.

ВИКЛАД ПРОФЕСОРА З. КУЗЕЛІ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Український учений, професор Кузеля, мав науковий виклад перед українськими та німецькими слухачами й ученими. З. Кузеля реферував свою велику працю над дослідом українських народніх політичних пісень, починаючи з часів повстання київської держави. Він майстерно показав, як народжувалися й розвивались українські народні пісні, відповідно кождій новій історичній добі, яку переживав український нарід.

Починаючи від часів княжих і через козаччину, професор З. Кузеля дійшов до останніх часів. Виклад, помимо того, що був стисло науковий, так захопив усіх присутніх, що по нім професора закидали низкою ріжних запитів, а закінчення викладу було вкрите довгими й рясними оплесками. Це ще один успіх української молодої науки й признання не лише серед своїх, але серед таких учених, якими є Німці.

ФІНАНСОВА ДИКТАТУРА.

БЕРЛІН (Німеччина). — Президент Ґінденбурґ видав декрет про встановлення стислої контролі над рухом усіх чужинецьких грошей та інших цінностей в Німеччині, а також контролю над всіми біржевими операціями. Контроля встановлюється для того, щоб не допустити до катастрофального й часто нічим невиправданого відпливу з Німеччини закордонних цінностей та для припенення спекулятивних операцій на біржі.

Котролю передано німецькому державному банкови. Тепер уряд готується до встановлення такої саме контролі над операціями всіх приватних банків у Німеччині, щоб не допустити їх до краху. Перші кроки контролі вже показали свої позитивні наслідки й у фінансових колах почалося заспокоєння.

НАРАДА В НІМЕЦЬКІЙ СПРАВІ.

ПАРИЖ (Франція). — Перший раз від 1919 року, коли був підписаний Версальський мировий договір, знову зійшлися на нараду представники великих антантських держав: Америки, Анґлії й Франції. В нараді беруть участь як представники цих держав: американський секретар стейту Стимсон, анґлійський секретар закордонних справ Гендерсон і французький міністер справ закордонних Бріян. Головувати на нараді буде французький премієр Ляваль.

В 1919 році представники цих держав сходилися на наради, щоб рішити, як обезсилити й знищити Німеччину, а тепер вони сходяться на те, щоб подумати, як ратувати Німеччину в її тяжкій фінансовій кризі. Катастрофа в Німеччині неминучо потягнулаб за собою не лиш европейську катастрофу, але й світову. Найтяжчим оріхом до розлущення цією конференцією буде завдання перебороти французьку ненависть до Німеччини.

ПЛЯН ЙОНҐА МОЖЛИВО ЗМІНЯТЬ.

ЛОНДОН (Анґлія). — В понеділок в 6 годині вечером має розпочатися в Анґлії велика конференція в справі ратування Німеччини та Европи з тяжкої кризи. На цій конференції візьмуть участь представники Анґлії: премієр міністер Мек Донелд та міністер Гендерсон, міністри справ закордонних: Франції, Італії й Бельґії, а також визначні фінансісти та економісти цих держав.

Думають, що конференція неминучо прийде до висновків потреби зміни репараційного пляну Йонґа, а також всієї системи міжнародніх борґів. Американський секретар стейту Стимсон не буде присутний, бо він у цей час буде в Німеччині. Америку можливо репрезентуватиме американський амбасадор у Лондоні.

НАЦІОНАЛІСТИ ЗАСПОКОЮЮТЬ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Населення Німеччини трохи лекше відітхнуло після того, як заступник Гітлера заявив у пресі, що німецькі націоналісти ніякого перевороту тепер не думають робити. Націоналісти кажуть, що громадська опінія мусить засудити тепер кождого, хто задумав би в такий час робити якесь заміщання.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодинокe число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

... не відповідає
... платиться 10 центів.
В Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order
Тел. „Свободи": Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДАЛЬША БОРОТЬБА МІЖ РИМОМ І ВАТИКАНОМ

На недавну енцикліку папи фашистівська партія видала тепер свою відповідь. Відповідь була вироблена на довгім засіданню фашистівської директорії, що займалася спеціяльно боротьбою між Ватиканом і Римом.

Відповідь має форму заяви, розділеної на три частини. В першій частині фашистівський заряд „сильно протестує" проти заяви папської енцикліки, немовбито фашисти присягали на вірність партії для хліба, карієри або вигідного життя. Фашистівський заряд показується у цій частині стриманим. Відомо, він міг сказати, що між католицьким священством є богато людей, які присягають на священиче життя для вигоди, ради хліба, ради карієри й вигідного життя. Та фашистівський заряд обмежується тільки до заяви, що фашисти вже нераз дали доказ, що вони вміють посвячувати карієру, хліб і життя для своєї ідеї.

У другій частині фашистівська директорія відкидає закид енцикліки, немовби фашистівський уряд переслідував католиків, а фаворитував масонів. Директорія звертає увагу на факт, що це неправда. Фашистівська організація ворожа католицькій акції, що зміряє дати політичну владу церкві й попівству, але рівночасно противиться свободолюбному масонству. Фашисти вигнали з краю провідника католиків, але рівночасно держать у тюрмі провідника масонів. Отже фашистівська діяльність це не мир, а боротьба, і то не боротьба проти одного папства, а, як звичайно, трикутна боротьба, себто боротьба проти опозиції зправа, і проти опозиції зліва.

Для дальшого перебігу конфлікту найважніща третя заява директорії. Вона виступає проти папства найостріше, бо, не збиваючи подробично закидів, пятнує закиди проти „Балілі", молодечої фашистівської організації, як брехню. Можна собі представити, що папство мусітиме в будучности знайти багато сили, щоби забути таке слово. Ця третя заява показує, що фашисти дивляться на молодь як на свою будучність та що, видно, вони рішені не дати Ватиканови до неї доступу так довго, як довго Ватикан не знайде з Римом якогось способу полагоди. З тону фашистівської заяви можна вносити, що до полагоди ще дуже далеко. Боротьба ведеться з повним запалом.

Д-р Остап Грицай.

ЮВИЛЕЙНИЙ ДАР ДЛЯ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

У квітні цього року скінчив найбільший тепер український письменник, **Василь Стефаник,** 60-тий рік життя. Із шестим десятьліттям Його життя доводиться нам заразом святкувати трицятьліття літературної творчости, з кожного погляду пропамятної, ґеніяльної своїми мистецькими досягненнями та епохальної в українській літературі своїм значінням.

Стефаник, як це загально відомо, оповідач. І, як це теж знаємо гаразд усі, оповідач на теми виключно з життя наших, зокремаж покутських хліборобів. Світ села — це одинокий світ творчости Василя Стефаника. Але він в нього такий пребагатий виведеними на овид оповідання людьми, такий іноді бездонно глибокий малюнками їх духовости і такий вражаючий цілістю відтвореного тут життя, що Стефаник, мимо його обмеження тільки на цей селянський світ та мимо, як кажеться, невеликого числа його виданих досі творів, **це нині найбільш репрезентативна постать у літературі всієї України.**

А це тепер, в пору, коли увага всього культурного світа починає знову щораз частіше звертатися на нас, момент неабиякого значіння.

Нашіж історичні вороги, — **як ляцькі кати** в безталанній Галичині, так і окрівавлені **большевицькі опришки** на Великій Україні — воюють на арені культурного світа проти нас ще й тим арґументом, що, мовляв, ми не тільки неспосібні до самостійного державного життя, але й надто високим рівнем духової культури похвалитись не можемо. Пригадаймо собі з цього погляду хочби тільки те все, що розмазував про нашу літературу в европейській пресі підчас війни такий **безсоромно брехливий Лях,** як проф. Брікнер, або те, що проголошував ще так недавно про українську мову й письменство такий **большевицький неук,** як Максим Ґоркий. — Не мають Українці — впевняють згідливо брехуни ляцький і большевицький — ні визначної літератури, ні визначних письменників і поетів; те все в них ще несамостійне, примітивне й безвартісне. — Але колиб цих клеветників нашої національної творчости поспитали, чи відають вони, чи хоч чули, що **нпр. в области роману** про нашого Свидницького, Конисського, Грінченка, Нечуя-Левицького, або Стороженка — щоб навести тільки самі клясичні імена! — то вони певно мусілиб признати, що про творчість цих письменників не мають найменшого поняття. А ще більше счудування мусілоб їх огорнути, колиб вони з усею безпартійністю схотіли порівнати твори наших **Левицьких, Кониських і Грінченків** з розхваленими на всю Европу творами московських світочів в роді **Толстого, Достоєвського чи Турґенева. Бо тоді вони мусілиб признати, що українські твори уявляють собою величанський моральний капітал. Що вони морально такі здорові і життєтворчі, що всилі виховувати ще предовгі ряди вщерть морально здорових поколінь українського народу. І це тоді, коли твори корифеїв московського роману переповені здебільшого душливою атмосферою хорої, або й зовсім прогнилої, до ніякого життя нездалої моралі, яка заздалегідь указувала на повну руїну всієї довоєнної Росії і на язву безпросвітного большевизму після війни.**

От і чому, скажімо ще раз, так важно нам під цю пору шанувати в особі Василя Стефаника найкращого репрезентанта сучасної української літератури.

Бо коли приглянемося його творам уважніше, то й про них доведеться нам сказати, що вони в цілости своєї духовости — **значний моральний капітал нації.** Моральний капітал настільки, що людина, розмальована Стефаником, **душею здорова вщерть, здатна до боротьби за життя і до виборювання перемог в неї.** Правда — ми знаходимо особливо в перших оповіданнях нашого письменника мужицькі типи, які на перший погляд надто пригноблені розпукою задля невідрадних обставин злиденного життя. Типи, які власне з рації таких невідрадних обставин довершують актів страшного відчаю, в яких, здавалосяб, не добачиш ніяк перемоги життєтворчих сил в людині. Але хоч воно на перший погляд і справді так, то проте саме тут треба кожному критичному читачеви бути дуже обережним в оконечнім осуді про моральну вартість даної духовости. Бо Стефаникова людина, мов наперекір тому, що вона як дитина селянського світа дуже близька до природи, своєю душею скомплікована іноді до меж ірраціонального, задля чого визначувати її як індивідуальність виключно на основі одної, найяскравішої риси в її малюнку, булоб просто несправедливістю проти її творця. Стефаникова людина, як зрештою людина кожного справді великого письменника й мистця — це окремий, іноді просто непрослідимий світ про себе. Вона захоплює нас чарівним спектрумом душевних відтіней і нюансів від найтемнішого до найяснішого; вона збирає в собі прикмети і признаки українського селянства з цілих поколінь і цілих епох. Тимто й не диво, що в галерії Стефаникових постатей ми зустрічаємось і з такими, які у своїй ненависти до злиденного життя допускаються іноді чогось, що вражає нас як варварство, жорстокість або й непростимий злочин. Але вони всежтаки змальовані так, що й найбільш пропаща з них не позбавлена якоїсь додатної риски, яка робить нам її зрозумілою, принайменше з чисто людської сторони. І так це нам теж тільки здається, що Стефаникова творчість числом і розміром виданих досі творів — скупа. Всього чотири невеличкі книжечки. Кажемо — всі вони гарні, але їх мало. Ні, їх не так то мало. Бо саме завдяки предивному богацтву духових рис у героїв нашого письменника, вже одно-одиноке оповідання Стефаника своєю внутрішньою шириною це стільки, що в іншого письменника ціла книжка, і я не вагаюся притім сказати, що можна Стефаника студіювати цілими роками, поки хоч сяк-так заволодіємо всіми глибинами його тих, позірно нечисленних творів. Справді — яка це сувора, але й дорогоцінна риса у противлежности до найновіших ляцьких і большевицьких літератів, які пишуть багато, та зате так мало справді вартісного! А попри всі мистецькі прикмети все наново і скрізь ота прадідна риса нашого преславного українського письменства:

Риса внутрішньої сили, внутрішнього здоровля, морального відпору в душі української людини.

Бо накращі, найбільш репрезентативні з героїв Стефаника це ті, що являються жагучими оборонцями їх, як це вони кажуть, **рихту,** тобто їх права на власне життя, і незрушимого права їх душ. І у звязку з чудно плодючим чорноземом їх ланів, у звязку з тою землею, якої господарями вони від віків, у звязку з боротьбою нинішнього людства за істнування взагалі, поняття мужицького рихту у Стефаника набирає для нас сьогодні чудово символічного значіння. В боротьбі Стефаникових героїв за право до життя, за визволення з ярма тої життевої скрути, яка робить з них, зі свідомих людей і господарів батьківської землі, злидарів, наймитів, прошаків, утікачів або злочинців, є щось більше за принагідні малюнки долі-недолі одного села: **є вражаючий крик народу, позбавлюваного права до своєї землі.** І що той Стефаниковий злидар, наймит, прошак чи втікач, позбавлений свойого елементу — землі, не пропадає безслідно в пеклі життя, як московська людина в череді большевицького „міра", а ще і в стайні, як послугач, зберігає в собі свідомість своєї господарської гідности і люто свариться хочби і з Богом за заподіяну йому кривду — в тому моральна сила і запорука кращого майбутнього в життю цієї людини. І коли той Стефаниковий селянин, примушений злиднями покидати рідну землю і шукати долі за морем, прощаючи ту рідну землю, переживає таку трагедію жалю, що й камінний хрест всилі ще вражати нашу душу, нагадуючи її, то в тому теж запорука вщерть здорової душі того вірного своїй землі українського хлібороба. Запорука того, що він, знайшовшись бездомним утікачем за океаном, не пропаде безслідно в хаосі чужого життя, а видвигне вівтар своєї України і за морем, і повний невгасаючої любови до Неї, буде і там усежертвенно но трудитись Їй во благо. А як той український хлібороб уміє стояти за свою землю, коли настане час збройної розправи за її визволення, це показує нам Стефаник в чудових оповіданнях своєї післявоєнної збірки, яка гідно свідчить про невичерпаний моральний капітал, моральну силу в лоні народу України.

Не хотячи тільки голими словами величати нашого великого письменника, українське громадянство у краю рішило зібраних в „Т-ві письменників і зібраних в Т-ві письменників і журналістів ім. І Франка", „Науковім Товаристві ім. Т. Шевченка" та в Товаристві „Просвіта", **скласти літературну премію для Василя Стефаника, як скромний знак вдячного спомину народу за Його творчу працю. А цей перший почин до неї може стати основою для постійної літературної премії за найкращі твори та довершення наших письменників.**

Я певний, що й Ви потрафите доказати, що ми вміємо шанувати наших трудженників Духа!

Зложіть свої жертви шаноби на руки Вашого Обеднання для пересилки їх як дару признання для великого письменника української землі!

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

HOME RULE DEMAND BY UKRAINIANS.

A Situation Fraught with Dangers.

POLISH FEARS FOR THE REPUBLIC.

(From our own Correspondent).
Geneva.

The Ukrainians demand autonomy, and declare they can never live in peace with the Poles until they get it. In numbers they exceed many independent European States. Territorially they form a compact unit. They differ, too, from the Poles in religion. The Poles are mostly Roman Catholics, and the Ukrainians belong, almost as exclusively, to the Greek Catholic Church. It is more generally known as the Uniate Church, and possesses its own separate archbishopric and sees. Its clergy are allowed to marry. The Church itself is not directly a participant in the political strife, but is involved, inasmuch as it stands to the aid of the oppressed.

Economically, the Ukrainians tend more and more to form a complete unit, particularly with the development of their co-operative organisation of buying and selling centres. But the strongest point in their claim for home rule lies in the fact that the Poles have failed to carry out their solemn international obligation to give autonomy to Eastern Galicia.

After the Ukrainians revolt against the Polish regime the Ambassadors' Conference awarded Eastern Galicia to the Poles on condition that Warsaw should confer autonomy to the disputed area. In the Protocol it was agreed that, before the end of 1924, local autonomy with wide powers should be granted to specified districts, with guarantees to prevent the oppression of the Polish minority in the Ukrainian territory. Sejmiki, or district diets, were to be set up to deal with all matters not expressly reserved for the Republic.

The Polish Viewpoint.

That undertaking has never been honoured by the Polish Government. In defence of their tardiness the Poles urge that to grant home rule to Ukrainians at this juncture would imperil the greater State, the Republic itself.

The postion was explained to me by a prominet Government representative of the province recently. The Ukrainians, he said in effect, will never be satisfied with the autonomy; they want complete separation and independence. The Ukrainian Parliamentary Party, he continued, is at the mercy of the Ukrainian Military Organisation which, directed from abroad, carries on subterranean and subversive activities in Eastern Galicia. This, in his opinion, is a terrorist organisation, and likely at any time to set the country ablaze with rebellion. From other authoritative quarters we heard that the ultimate object of Ukrainians in Poland is to unite with their race in Russia to form an independent Ukrainian State.

The Poles believe these fears well founded, and the authorities are assiduous in keeping them alive in the minds of the people. There is also the very real danger of powerful enemies moving to crush Poland from the West as well from the East. Neither with Germany nor with Soviet Rusia does the Polish Republic feel itself secure. The long frontiers render the country peculiarly vulnerable, and this causes the Polish Government to maintain a big army and expend colossal sums on national defence. In the event of war with either Germany or Russia, or with both (and that is held to be a real possibility), the Poles fear the Ukrainians, under home rule, would either throw in their lot with the enemy, or at all events cause such internal disorder as to bring about the complete discomfiture of the Republic in the hope that, with the aid of the enemy, they could gain complete independence.

Fears Not Justified.

In our conversations with leading Ukrainians in Poland we discovered nothing to justify these extreme fears of the Poles. The Ukrainian terrorist organization exists, but if it has any following at all among the peasantry, who form the bulk of the populaton, it must be extremely feeble. An independent State, comprising practically all persons of Ukrainian race in this part of Europe, is admittedly an ideal of Ukrainian politicians, but its realisaton is regarded as impossible, and is, therefore, excluded from their programme. To effect it, either the Ukrainians in Poland would have to join the Soviet State in Russia, or the Ukrainian area in Soviet Russia would have to be amputated from the Soviet Union. The Ukrainians in Poland are decidedly anti-Communist, and for the most part very religious. Union with the Soviet is for them unthinkable. The idea of cutting off Russian Ukraine from the Central Government at Moscow is too absurd to be entertainee. Thus the Ukrainians restrict their ambition to establishing an autonomous State within the Polish Republic.

The economic issue are not without importance. Claiming freedom of movement for their people, the Polish Government is transplanting large numbers of Polish peasants and ex-soldiers into the richer areas of Eastern Galicia, which has been predominantly Ukrainian. The Ukrainian peasants see the number of Poles gradually swelling and enjoying privileges denied to themselves. This grievance, added to others, threatens to develop in the mind of the people, and may assume dangerous dimensions. The Polish authorities argue that all would be well if only the Ukrainians would become assimilated, and allow their children to learn the Polish tongue and grow up as loyal Polish citizens. What the authorities cannot apparently understand is that not everybody wishes to become a Pole.

The conditions, as we have ourselves seen them in Eastern Galicia, cannot continue much longer without involving a serious armed conflict between the two races, possibly involving other countries. That is not a hasty conclusion, but the result of calm examination of the factors working towards disaster. Such a catastrophe can be avoided by granting authonomy to Eastern Galicia, in which the greater part of the Ukrainians in Poland are living.

The Birmingham Post (England),
July 6, 1931.

Август Стріндберг.

РОЖІ.

Свого часу він був прикрасою університету. Тому й ніхто не сумнівався, що він буде славною людиною. Заки це станеться, мусів поїхати до Стокгольму пошукати собі заняття кандидата судовика. Тому дисертацію відложив, самособою ад календас грекас...

Був дуже честилюбний, та що з того, коли не мав грошей. Тому теж постановив оженитися з богатою аристократкою. Як собі так постановив то став обертатися в Упсалі (славне університетське місто), а потім у Стокгольмі, лише у ліпших колах. Там приймали його, наче свого. В Упсалі як старий, досвідчений академік, пив усе зі студентами першого курсу, з родовитої шляхти, а їм подобалося приятелювання із старшим товаришем. Так то понавязував „корисні знакомства", а в літі запрошували його до шляхотських палат.

Там почав свої „лови". На щастя мав ріжні товариські прикмети: грав на фортепяні, співав, умів розмовляти з панями, тому всі жінки вважали його дуже милим.

Зодягався тепер так, що це значно перевищало його засоби. Всёж таки наш герой ніколи не позичав грошей у своїх багатих приятелів. Навпаки, купив навіть дві безвартісні акції. Нераз в аристократичнім товаристві називав себе акціонарем.

Два роки приятелював одній світовій панні, доволі багатій. Колиж уже стали говорити про його успіхи — пропав нараз з аристократичного овиду та заручився з якоюсь убогою дівчиною. Батько її був звичайним боднарем, що жив із праці рук.

Приятелі нашого героя просто не могли зрозуміти того його вчинку. Він, що так добре в жарті передбачував; він, що мав такий кусок уже майже біля уст і треба було лише отворити уста та проковтнути!

Усе це ще не булоб таке дивне, колиб не те, що навіть він сам не розумів, як могли розбитися його довголітні пляни, розбитися задля якоїсь там гарненької дівчинки, дівчинки, яку всього раз бачив на кораблі. Задурманили його! Зачарували! Полонили! Разураз питав приятелів: чи не бачать, яка вона гарна? Ні, правду сказати, не могли того не сказати про неї.

Вона теж дуже розумна. Доволі глянути в її очі. Які розумні! Та приятелі нічого не бачили, тимменьше чули, бо дівчина ніколи не говорила з ними...

І ось він, людина на місці й інтелігентна, став день у день заходити до боднаря. Клякав (привичка із шляхотських дворів) і держав на руках моток ниток і співав своїй любці, грав їй, говорив про театр, про релігію та все вичитував із її очей глибоке признання... Присвячував їй свої поезії, словом: у її ніг складав свої лаври, свої пляни, дисертації. Вкінці оженився з нею.

Боднар підпив собі на весіллі та лупнув доволі непристойну промову. Та наш кандидат прав, що саме тепер дістав становище мирового судді, найшов у тій промові стільки щирости, що замісць зупинити старого, ще заохочував його. Почувався знаменито серед тих простих людей, які зовсім не хотіли вдавати інших, якими в дійсности були.

— Ось справжнє є кохання! — говорили приятелі — ось глибока любов, яку треба подивляти!

І жиють вони в подружжі... Місяць, два. Він почувається дуже щасливий. Вечорами сідали самі одні в кімнаті, тоді він співав „Весельні рожі". То була його люба пісонька. Говорив їй про театр, про релігію, а вона сиділа й слухала його цікаво. Не противилася йому ніколи, була однакової думки та вишивала килимок.

Третього місяця вернувся до свого звичаю: спати по обіді. Одначе жінка воліла, коли пересиджував із нею, бо тоді не чулася самітною. А його це вязало, бо часом так дуже хотів, а навіть відчував потребу сидіти собі сам один і думати...

Часом жінка виходила йому на стрічу, як вертав зі суду. Тоді була дуже горда, як бачила, що прощався з товаришами та поспішав до неї. Вона раділа, бо відчувала, що він лише до неї належить.

На четвертий місяць йому вже почало прикритися співати все ті самі „Весільні рожі". Воно було таке глупе! Справді кожен може переконатися. Тоді брав книжку в руки та сиділи мовчки...

(Конець буде)

РАДЯНСЬКА УКРАЇНА.

(4)

Українські терени поза межами Радянської України.

Прибічники московського інтернаціоналу ширять всюди поголоски, начебто радянська влада як належить розвязала національну проблєму на Сході Европи. На прикладі того загального становища, в якому опинилася Україна, ми бачимо, як на ділі застосувала Москва засаду націй на самовизначення аж до відокремлення від Росії.

Крім того доводиться ствердити, що поза межами Радянської України перебуває понад 6 мілінів Українців з тереном до 250 тисяч кв. кільометрів. Населення цих українських земель вже нераз висловлювало свою волю приєднатись до України, бо ці терени безпосередньо межують з нею. **Проте Москва не бажає збільшення України, бо таким робом остання значно зміцнилаб свою ролю в Радянському Союзі. Тимчасом ці міліони Українців, перебуваючи в Росії, майже не мають ні українських шкіл, ні своєї преси ні будьяких українсько-культурних установ.** Себто вони засуджені майже на таку саму русифікацію та винародовлення, як це робилося за царських часів. І справді, на цих теренах виходить лише одна українська ґазета, є 2—3 українські педаґоґічні школи для підготовки учителів та за 12 років існовання радянської влади зукраїнізовано коло 10% усіх народніх шкіл.

Ще в гіршому стані знаходяться ті ті українські кольоністи, які в кількости до 3 міліонів перебувають на Поволжі, на Уралі та в радянській Азії. **Там, не зважаючи на уперті домагання місцевих Українців мати принаймні народню освіту в рідній мові, нема ні українських шкіл, ні освітних закладів, ні ґазет, ні взагалі якоїнебудь ознаки українського культурного руху.** І так сталося якраз за час радянської влади, бо в роках 1917—19, себто протягом революції та громадської війни й аж до перемоги большевиків, на тих просторах поміж українськими кольоністами був поширений досить значний національний рух.

Наведені нами безперечні факти виразно свідчать, як на ділі комуністи переводять в життя свої декрети та проголошувані ними засади про визволення нації. Адже вже 10 років існує радянська влада, **а тимчасом ці 9—10 міліонів Українців до нині позбавлені можливости побирати освіту в своїй рідній мові.** Тому саме коло 60% з них, себто двічі більше, як на Радянській Україні, все ще лишаються неписьменними.

Колективізація рільництва.

Опираючись на Ленінсько-сталінській доктрині про можливість будування соціялізму в одній і то навіть аграрній країні, компартія намагається втягнути у процес усуспільнення народнього виробництва також дрібні селянські господарства, яких нараховується у Радянському Союзі коло 25 міліонів. **Селянство згідно з теорією Леніна є тою останньою капіталістичною клясою, яку конче необхідно знищити,** бо, мовляв, як довго селянське господарство базується на приватній власности на дрібному товаровому виробництві, так довго виділяє зпоміж себе капіталістів постійно і невпинно.

Як відомо, компартія вважає за підпору пролетарської диктатури лише незаможніх селян, а всіх заможніх селян-хліборобів навпаки зараховує до клясових ворогів. Знову хлібороб середняк, на думку комуністів, є посередня селянська ґрупа, що хитається; як державець хліба, вона тягне до вільного торгу та приватнього капіталу, а як працівник — є спільником робітничої кляси та пролетарської диктатури.

Тимчасом за роки „нової економічної політики" (НЕП) значно зміцнили та почасти відігравали питому їм ролю якраз заможні та середницькі господарства. Мало того, деяка частина незаможних селян й собі спромоглася перейти до табору середняків, а почасти навіть і до заможніших.

І от компартія, налякана тим фактом, що за пролетарської диктатури щораз більше почали зміцнюватися заможні та середняцькі господарства, а головне, що радянська влада опинилася в небезпечній господарській залежности саме від цих буржуазних ґруп селянства, які постачали державі до 90% товарової зернової продукції (з того заможні селяне коло 40%) та понад 80% товарової продукції інших сільсько-господарських продуктів (технічні культури, городовина, садовина та скотарство), вирішила шляхом колективізації переважно незаможних селянських господарств посилити їх господарську ролю, щоб таким робом бідні селяне не лише формально, а й на ділі, стали підпорою пролетарської диктатури. Тимбільше, що ці селяне, яких нараховується у радянському Союзі до 50%, не маючи належного власного інвентаря та посідаючи 1—3 гектари землі на господарство, **опинилися в таких злиднях, що радянська влада змушена була 35% усіх незаможних господарств зовсім звільнити від сільсько-господарського податку, а 15% платили дуже невеликий податок.** Взагалі ці незаможні господарства були власне тягаром для влади, бо вони не лише не постачали державі збіжа або інших харчових продуктів а навпаки, іноді не були встані самі себе прохарчувати.

Тому колективізацію незаможних селянських господарств можна булоб уважати до певної міри деяким господарським поступом, наскільки вона справді підвищує їх господарський добробут та переводиться добровільно. Тимбільше, що селянські колективи мають ріжні форми: передовсім це товариство спільної обробки землі, яких нараховується до половини; далі йдуть хліборобські артілі в кількости коло 40% і нарешті справжні сільсько-господарські комуни, яких покищо нараховується лише до 10% усіх колгоспів.

В 1930 р. ці ріжні колективи охоплювали 25% селянських господарств Радянського Союзу, а протягом 1931 р. проектується посилити колективізацію до таких розмірів, щоб вона охопила коло 50% усіх селянських господарств. Себто до 1932 р. влада сподівається сколективізувати передовсім майже всі незаможні господарства. Тимбільше, що незаможні селяне власне не чинять такого спротиву заходів та плянів компартії, як інші ґрупи селян хліборобів.

(Дальше буде)

„Йойна Цвібель з Белза підчас війни жив у Відні як втікач. Після війни вернувся у рідне містечко, як „просвічений". Вже обголив пейси, не ходить до божниці й що дня робить подібні ґріхи.

Одного дня хусит каже у божниці:

— Чи чули ви, Йойна Цвібель уже зовсім мешуге?

— Справді? — спитав Мотель жартун. А що він зробив?

— Люди бачили, як він у гостинниці їв трефну ковбасу та цілував ґоеву дівчину.

На це Мотель, похитуючи головою:

— Це не є ніякий доказ. Колиб він був цілував ковбасу, а дівчину зїв, то він був би мешуґе!

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за квітень 1931 р.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 5. Періг Василь.
В. 30. Клос Микола, Савка Леон.
В. 84. Шенгера Михайло.
В. 90. Зановяк Марія.
В. 98. Садовський Антін.
В. 124. Сосновський Іван, Сосновська Марія.
В. 131. Федорків Григорій, Глодан Параска.
В. 132. Хоцінська Катерина.
В. 141. Крижанович Юстина.
В. 147. Фівуляк Йосиф.
В. 155. Телішевський Василь.
В. 163. Гайдучка Катерина.
В. 190. Ковальчук Федор.
В. 198. Богач Юрій.
В. 207. Валко Григорій.
В. 217. Пінковський Антін.
В. 220. Сандулович Евген.
В. 223. Солтис Йосиф.
В. 234. Чечіль Володимир.
В. 238. Шидловський Дмитро, Чопик Марія, Берестецька Марта.
В. 242. Кропп Андрій, Кропп Марія.
В. 247. Малговський Стефан.
В. 273. Федик Юстин, Ярощук Іван, Любянецька Марія.
В. 276. Котула Параска.
В. 317. Демяник Максим.
В. 322. Паращук Софія.
В. 324. Яськів Марія.
В. 326. Лісний Володимир.
В. 336. Лежан Анна.
В. 359. Гладка Іванна.
В. 361. Соколовський Петро, Шуст Ольга, Шимкович Теодор.
В. 373. Кокорудз Розалія.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 7. Яворський Петро, Яворська Варвара, Яворська Марія, Кріль Антін, Рифун Анна, Сабульська Анна.
В. 14. Лапій Ліна, Лапій Василь.
В. 28. Зазуля Василь.
В. 30. Кісіль Іван.
В. 34. Дудуш Григорій, Кавюк Микола, Кузан Франко, Кузан Анна, Ковик Теодора, Борковська Теодора.
В. 46. Нискоклон Василь.
В. 47. Русин Антоніна, Рачук Марія.
В. 48. Катулька Йосиф, Катулька Катерина, Катулька Катерина, Катулька Юлія.
В. 53. Соболь Марія, Соболь Петро.
В. 56. Чупа Анна, Цюпинський Олекса.
В. 59. Зелик Олекса, Павлишин Дмитро.
В. 61. Королевят Стефан.
В. 63. Антошик Анна.
В. 74. Ліско Юліян, Ліско Андрій, Мудрак Михайло.
В. 75. Франків Стефан, Лабяк Дмитро.
В. 84. Шурко Іван.
В. 86. Нісевич Михайло.
В. 89. Прончак Іван.
В. 93. Баворовський Павло, Баворовська Марія.
В. 96. Кучеравка Юрій.
В. 99. Швайлик Ісидор.
В. 102. Пукач Микола, Угрин Андрій.
В. 107. Солян Михайло.
В. 112. Гомзяк Розалія.
В. 121. Баран Данило, Баран Анна.
В. 126. Войтко Михайло.
В. 135. Голобінко Григорій, Голобінко Іван, Голобінко Марія, Корназ Василь, Корназ Олена, Рудяк Дмитро, Рудяк Марія, Ткачишин Іван, Зазворський Дмитро, Зазворська Марія.
В. 147. Мендрик Ілія, Радьо Катерина, Ракочій Василь, Рать Михайло, Шуран Іван, Шуран Анна, Ракочій Анастазія.
В. 155. Дудич Дмитро, Скалоцький Олекса, Скалоцька Анна.
В. 158. Дзидзан Андрій, Дзидзан Марія.
В. 175. Буката Онуфрій, Буката Марія.
В. 177. Мартиневич Володимир, Пилипів Павло, Шевчук Анастазія, Зарицька Йосифа, Зарицький Маріян, Франків Іван, Франків Анеля, Пилипів Анастазія.
В. 185. Михальчук Григорій, Наконечний Олекса.
В. 187. Ручинський Василь, Ставінога Федор, Вічимищин Іван.
В. 193. Довга Анастазія, Гналь Марія.
В. 221. Воробель Іван.
В. 222. Польовий Михайло.
В. 245. Войтович Іван.
В. 253. Смолінська Марія.
В. 265. Дубницький Іван.
В. 276. Тер Михайло, Цибак Микола, Махник Теодор, Тер Ева.
В. 288. Підгайний Василь, Стирановська Марія, Стирановський Іван.
В. 292. Мариняк Катерина.
В. 312. Олійник Іван.
В. 316. Легкий Василь.
В. 320. Дурдела Йосиф.
В. 334. Сорівка Стефан.
В. 352. Цюник Йосиф, Смола Марія, Смола Володимир, Цюник Юлія.
В. 360. Гренько Марія, Назарук Текля, Прислінський Олекса, Присліпська Марія, Слука Мартин, Мороз Теодор.
В. 367. Чолій Софія, Андріїв Сидор, Гук Пилип.
В. 379. Юрків Кирило.
В. 385. Гунчак Аполонія, Гусак Микола, Гусак Мелянія, Серота Володимир, Гунчак Микола.
В. 390 Пеленський Михайло, Пеленська Анастазія.
В. 400. Міцкевич Михайло.

ЧЛИНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 33. Демкович Йосифа.
В. 42. Припхан Анна, Ткач Михайло, Припхан Михайло, Ткач Настя.
В. 56. Палюх Катерина.
В. 76. Андрушко Стефан.
В. 97. Пастернак Текля, Пастернак Дмитро.
В. 125. Ганович Серафина.
В. 126. Напованець Йосиф.
В. 204. Видник Григорій, Видник Марія.
В. 206. Шпак Микола.
В. 219. Йосик Андрій, Йосик Домка.
В. 223. Кулин Михайло.
В. 284. Юрків Іван, Юрків Анафія, Юрків Катерина.
В. 310. Нигрич Семен, Нигрич Марія, Нигрич Олександра.
В. 342. Коцаба Петро, Коцаба Пазя, Петрач Андрій.
В. 367. Завадецький Андрій.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 2. Мандель Іван, Міндик Андрій.
В. 5. Гнатишин Василь.
В. 7. Мельник Катерина.
В. 8. Атаманчук Стефан, Іващишин Іван.
В. 14. Гунка Анна, Гунка Михайло, Тисаровська Настя, Керкера Петро.
В. 18. Колтко Григорій.
В. 22ц. Копечук Сень.
В. 36. Мудрик Марта.
В. 40. Юрцан Василь, Пеленський Іван, Бегера Григорій.
В. 44. Стефанчик Олена, Садовий Пилип.
В. 47. Водзіцька Анна.
В. 48. Куртинець Василь.
В. 51. Баган Іван, Баган Катерина.
В. 56. Пуціло Михайло.
В. 59. Срогі Анна.
В. 63. Сенько Василь, Шостачко Анна, Шостачко Володимир.
В. 67. Мазурак Анна, Мазурак Петро.
В. 75. Дідула Стефан, Дідула Анна, Кінащук Тадіянна, Саламін Дмитро, Саламін Параска, Томенчук Агафія, Заблоцька Мальвіна, Поглод Микола.
В. 76. Зарічанський Михайло.
В. 83. Жулковська Анна.
В. 91. Лапиця Михайло, Лапиця Софія, Філь Марія.
В. 92. Жуковський Іван.
В. 93. Скроцька Марія, о. Скроцький Ярослав.
В. 94. Гавич Іван, Кричковський Павло.
В. 96. Спожарська Анеля.
В. 100. Басалай Іван.
В. 102. Сорочак Володимир.
В. 107. Давидів Семен, Макаревич Анна, Макаревич Михайло.
В. 113. Коземчак Михайло, Коземчак Іван, Майорчак Іван, Пішок Юрій, Гембіль Андрій.
В. 115. Диль Катерина.
В. 121. Палівода Тимко.
В. 123. Вульчин Анна.
В. 130. Процак Василь.
В. 146. Мацевка Савка, Снігур Дмитро, Мацевка Анна, Прелип Юрій, Шепта Катерина, Шепта Петро.
В. 147. Савечка Іван.
В. 159. Сіка Григорій, Шлаган Олекса, Ткачук Петро, Ткачук Анна.
В. 161. Остафій Петро, Приймачук Павло, Загаляк Іван.
В. 164. Котовський Теодор, Котовська Варвара.
В. 168. Денис Марія.
В. 193. Филь Марія, Филь Василь, Климус Стефан, Сисак Параска, Сисак Теодор.
В. 197. Лазарів Йосиф.
В. 218. Сокіл Антін, Іванщук Петро, Білівят Стефан.
В. 220. Ривак Андрій.
В. 226. Лазоришин Лука.
В. 227. Грешко Анна, Грешко Іван.
В. 233. Гартон Адам.
В. 235. Динько Іван.
В. 236. Прислопський Максим, Герик Катерина.
В. 245. Гавришкевич Катерина, Гавришкевич Марта.
В. 247. Баран Іван.
В. 263. Каменюк Іван, Поплавський Пилип, Каменюк Марія.
В. 264. Пацай Іван.
В. 266. Дух Антоніна, Підліска Марія, Вовянка Василь, Дух Іван, Підліський Петро, Михальчишин Іван, Сивик Стефан, Михальчишин Марія, Михальчишин Анна.
В. 268. Горешко Андрій.
В. 275. Возьний Владислав, Леський Стефан.
В. 276. Біжик Кость, Міжуник Олена, Онуфрик Анастазія, Онуфрик Дамян, Сомар Теодор, Столяр Стефан, Столяр Розалія, Сеплевчак Микола.
В. 280. Говка Силвестер.
В. 282. Гучко Ева.
В. 283. Малиса Михайло.
В. 288. Крокош Тома.
В. 292. Бабій Іван, Бабій Анна, Козицький Іван, Стефаняк Ілія.
В. 294. Баюс Стефан, Стрічинець Петро.
В. 295. Стеців Олена.
В. 296. Пельц Теодор, Паздур Іван, Паздур Михайло, Лабур Іван, Дубляниця Олекса, Дубляниця Анна.
В. 300. Галайчак Стефан.
В. 301. Сенів Іван.
В. 304. Слободян Петро.
В. 305. Овад Іван.
В. 307. Стадник Ілія.
В. 317. Трунко Михайло.
В. 326. Гнатко Іван, Гнатко Михайло, Гнатко Марія.
В. 333. Боберська Анна.
В. 338. Баран Дмитро, Баран Катерина, Грицько Павло, Кунка Михайло, Гагатко Юрій, Гагатко Петро, Балог Михайло.
В. 341. Сорочак Микола.
В. 343. Герток Магда, Герток Михайло, Бялт Павло, Пахович Михайло.
В. 345. Прецький Іван, Грецька Катерина, Менюк Ілія, Менюк Анна, Попко Дмитро, Демян Феодор, Дяконюк Олекса.
В. 361. Василишин Онуфрій.
В. 364. Гаврик Йосифа.
В. 367. Трендій Йосиф, Шухворост Яків, Петрів Михайло, Мостовий Михайло, Коломиець Тита, Андрусишин Стефан, Попович Пелягія, Крик Іван, Федик Дмитро, Федоришин Іван, Андріїв Яків, Жирик Роман, Волошин Микола, Попович Микола, Петрів Анастазія, Крипка Катерина, Коломиець Анна.
В. 388. Цицик Василь, Пертчак Анеля.
В. 389. Долгун Григорій, Долгун Анна, Долгун Юстина, Зіневич Іван, Беленко Семен, Гайванович Антін, Гайванович Марія, Шенкаренко Семен, Власович Тарас.
В. 391. Савка Микола.
В. 400. Матвіїв Іван.
В. 401. Ломаків Іван, Орлов Катерина.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 2. Гацький Франко.
В. 42. Шеремета Феня.
В. 44. Йосик Андрій, Йосик Домка.
В. 113. Напованець Йосиф.
В. 128. Савчин Тацiянна, Савчин Михайло, Смола Григорій.
В. 146 Ткач Михайло, Ткач Настя.
В. 183. Демкович Йосифа.
В. 189. Хомович Анна.
В. 209. Коцара Петро, Коцаба Пазя.
В. 217. Куцій Анастазія, Куцій Василь.
В. 293. Негрич Семен, Негрич Марія, Негрич Олександра.
В. 302. Куба Йосиф.
В. 364. Пастернак Текля, Пастернак Дмитро.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ:

В. 1. Пребула Павло, Свентик Франко.
В. 10. Перун Іван.
В. 46. Гринівський Ярослав.
В. 77. Мотичак Михайло.
В. 95. Меч Феська.
В. 99. Оберец Пилип.
В. 104. Ватраль Теодор.
В. 112. Карабін Анна.
В. 133. Скібяк Розалія.
В. 147. Блащак Константин.
В. 247. Скочипець Татіянна.
В. 251. Чуль Роман.
В. 310. Тижник Стефан.
В. 319. Вітушинський Клим.
В. 365. Гулик Василь.
В. 390. Бойко Андрій.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком червня 1931 р. було в У. Н. Союзі повнолітних членів	21,210
В місяци червні 1931 р. принято нових	43
В місяци червні 1931 р. принято наново	128
В місяци червні 1931 р. принято з переступними листами	28
В місяци червні 1931 р. принято з інших кляс обезпечення	3
Разом	21,412
В місяці червні 1931 р. суспендовано	205
В місяци червні 1931 відійшли з переступними листами	23
В місяци червні 1931 відійшли до інших дляс обезпечення	3
В місяци червні 1931 померли	17
Разом	248
З кінцем червня 1931 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	21,164

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД.

В клясі Д.	на $ 100	11
В клясі А.	на $ 250	384
В клясі А.А.	на $ 500	5,745
В клясі В.	на $ 750	880
В клясі С.	на $1000	13,185
В клясі В.В.	на $1500	302
В клясі С.С.	на $2000	102

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500	на $ 500	75
В клясі О-1000	на $1000	72
В клясі О-1500	на $1500	4
В клясі О-2000	на $2000	2
В клясі О-2500	на $2500	—
В клясі О-3000	на $3000	—

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	60
В клясі Р-1000	на $1000	129
В клясі Р-1500	на $1500	5
В клясі Р-2000	на $2000	4
В клясі Р-2500	на $2500	—
В клясі Р-3000	на $3000	—

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	106
В клясі Е-1000	на $1000	93
В клясі Е-1500	на $1500	4
В клясі Е-2000	на $2000	1
В клясі Е-2500	на $2500	—
В клясі Е-3000	на $3000	—
Разом		21,164

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ.

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 83. Кушина Олена, Кушина Катерина.
В. 93. Маторний Теодор.
В. 98. Дишель Йосиф, Дишель Марія.
В. 112. Петла Марія.
В. 131. Глодан Микола, Глодан Василь, Глодан Петро, Глодан Марія.
В. 133. Владика Еленора.
В. 135. Мащак Стах.
В. 156. Якимець Катерина, Якимець Павло, Якимець Стефанія.
В. 165. Гнат Олена, Гнат Ірина, Гнат Данило.
В. 168. Бабин Паська.
В. 178. Буцяк Катерина, Буцяк Евгенія, Буцяк Володимир.
В. 107. Мельник Семен, Мельник Пилип, Мельник Роман.
В. 223. Котлярчик Йосиф, Тарабаш Олена, Тарабаш Емілія, Котлярчик Михайло, Котлярчик Андрій.
В. 238. Бирестецький Михайло, Берестецький Володимир.
В. 242. Кропп Андрій, Кропп Марія, Кропп Олена.
В. 276. Гладьо Олена.
В. 326. Срибер Стефан.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 7. Яворський Мирослав.
В. 34. Кузан Софія, Кузан Олена, Борківська Анна, Кавяк Ольга, Кавяк Іван.
В. 48. Катулька Василь, Катулька Емілія, Катулька Крестина, Катулька Ольга, Катулька Йосиф, Катулька Марія, Катулька Григорій.
В. 53. Собіль Олена, Собіль Володимир, Собіль Анеля.
В. 59. Зелик Евгенія, Зелик Йосиф.
В. 75. Лабяк Йосиф.
В. 85. Паращук Анна, Паращук Марія, Паращук Павло, Паращук Катерина.
В. 89. Прончак Михайло.
В. 93. Баворовська Стефанія, Баворовський Олександер.
В. 99. Швайлик Анна, Швайлик Юрій, Швайлик Еллен, Швайлик Юлія, Швайлик Софія, Швайлик Марія.
В. 102. Угрин Анна.
В. 107. Процанюк Іван, Процанюк Олена.
В. 126. Войтко Іван, Войтко Йосиф, Войтко Михайло.
В. 128. Микитка Михайло, Микитка Іван, Микитка Розалія.
В. 177. Шевчук Марія, Шевчук Анна.
В. 193. Януш Олена, Януш Йосифа.
В. 245. Войтович Іван, Войтович Роман, Войтович Катерина.
В. 269. Рудий Петро.
В. 288. Підгайний Василь, Підгайний Михайло.
В. 292. Насланець Данило, Насланець Іван, Насланець Ілія.
В. 316. Легкий Володимир, Легка Параска.
В. 360. Назарук Стефан.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 42. Припхан Олена, Припхан Михайло, Припхан Славка, Припхан Марія, Припхан Стефанія, Припхан Розалія.
В. 56. Палюх Олекса, Палюх Анна, Палюх Марія, Палюх Анастазія.
В. 204. Видник Лев.
В. 219. Йосик Богдан.
В. 310. Негрич Анна.
В. 342. Коцаба Іван, Коцаба Антін, Коцаба Володимир, Коцаба Петро.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 2. Маціяовська Мелянія, Мандель Іван, Мандель Олена.
В. 8. Іващишин Стефан, Іващишин Анна.
В. 208. Цинайко Стефан, Цинайко Ева, Цинайко Марія, Цинайко Теодор.
В. 40. Бегера Стефан, Макаровський Іван.
В. 42. Дунець Олена.
В. 45. Касяц Текля.
В. 47. Водзіцький Йосиф, Водзіцька Франка, Водзіцький Едвард.
В. 48. Мицьо Анна, Мицьо Михайло, Мицьо Василь, Мицьо Іван, Мицьо Ева.
В. 55. Корчинська Текля, Корчинська Ольга.
В. 56. Рафа Ксеня, Рафа Михайло, Рафа Катерина.
В. 63. Шостачко Іванна, Шостачко Юліян, Шостачко Ольга, Зубик Анна.
В. 75. Дідула Петро, Дідула Олена, Дідула Катерина, Дідула Володимир, Дідула Андрій, Дідула Розалія, Саламін Марія, Саламін Андрій, Саламін Семен, Саламін Анастазія, Саламін Іван, Саламін Ярослав, Заблоцький Лев.
В. 93. Скроцька Олена, Скроцький Ярослав.
В. 94. Навич Стефанія.
В. 99. Зомчак Стефан, Зомчак Йосиф, Зомчак Петро.
В. 104. Торген Василь.
В. 107. Давидів Франко, Матійчак Йосиф, Матійчак Іван, Матійчак Марія.
В. 123. Вульчин Іван, Вульчин Марія, Вульчин Стефан.
В. 131. Доманчук Надія.
В. 142. Петронович Йосифа, Петронович Едвард, Петронович Теодор, Петронович Альбіна.
В. 155. Козак Марта.
В. 161. Остафій Марія, Остафій Іван.
В. 168. Іванило Анна.
В. 193. Стасенчук Володимир, Стасенчук Іван, Стасенчук Юлія, Стасенчук Анна.
В. 218. Мушинська Станислава, Мушинська Марія, Мушинський Михайло, Мушинський Володимир.
В. 227. Грешко Іван.
В. 228. Кріль Петро.
В. 232. Страхоцька Магда.
В. 235. Ватраль Йосиф, Ватраль Петро, Ватраль Іван, Ватраль Павло, Ватраль Анна.
В. 245. Гавришкевич Анна, Гавришкевич Іван.
В. 263. Каменюк Петро.
В. 268. Горшко Стефан, Горшко Анна.
В. 269. Капітан Володимир.
В. 276. Гливяк Михайло, Гливяк Розалія, Сенета Юлія, Сенета Анна, Цилюх Марія, Цилюх Іван, Цилюх Катерина, Цилюх Стефан.
В. 288. Крокош Едвард, Крокош Теодор, Крокош Бронко, Крокош Ванда, Крокош Розалія.
В. 295. Стеців Олена, Стеців Петро, Стеців Стефан, Стеців Анна.
В. 296. Дубляниця Михайло, Дубляниця Софія, Лобур Петро, Лобур Володимир, Паздур Стефан.
В. 297. Зрівка Катерина.
В. 301. Новосад Мирослав, Новосад Михайло, Новосад Марія, Новосад Ірина.
В. 326. Гнатко Олена, Гнатко Ольга, Гнатко Йосиф, Гнатко Юлія, Гнатко Володимир, Гнатко Анна, Гнатко Василь.
В. 338. Баран Марія, Баран Дмитро, Баран Михайло, Баран Іван.
В. 345. Грецька Олена, Грецька Анна, Грецька Катерина, Грецька Марія, Менюк Олена, Менюк Катерина, Менюк Михайло, Шкірка Іванна, Шкірка Тоедора.
В. 360. Костюк Марія, Костюк Олена, Костюк Анна, Костюк Михайло, Костюк Данило.
В. 367. Волошин Анна, Коломиець Михайло, Коломиець Іван, Коломиець Розалія, Коломиець Анастазія, Коломиець Стефан, Коломиець Марія, Крик Іван, Крик Йосиф, Петрів Анна, Петрів Василь, Петрів Теодор, Петрів Параска, Волошин Стефан.
В. 384. Малецька Розалія, Малецька Марія, Малецький Михайло, Малецька Емілія, Сирота Іван, Сирота Геня, Сирота Андрій, Сирота Евдокія, Сирота Григорій, Жук Михайло, Жук Олена, Жук Павло, Жук Марія, Жук Анна.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 44. Йосик Богдан.
В. 128. Савчин Софія, Савчин Стефан, Савчин Ілія, Савчин Іван, Савчин Григорій, Смола Йосиф.
В. 209. Коцаба Петро, Коцаба Іван, Коцаба Антін, Коцаба Володимир.
В. 293. Нигрич Анна.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА:

В. 76. Ціш Михайло.
В. 170. Логин Одарка.
В. 234. Чечіль Володимир.
В. 250. Баштура Юлія.
В. 273. Ярощак Іван.
В. 276. Дністрян Параска.
В. 326. Лісний Володимир.

ДІТИ ПОМЕРШІ:

В. 320. Тарас Андрій.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком червня 1931 р. було в У. Н. С. дітей членів	14,023
В місяци червні 1931 р. принято нових	38
В місяци червні 1931 р. принято наново	57
В місяци червні 1931 р. принято з переступними листами	19
Разом	14,137
В місяці червні 1931 р. суспендовано	169
В місяци червні 1931 відійшли з переступними листами	14
В місяци червні 1931 відійшли до повнолітних членів	7
В місяци червні померли	1
Разом	191
З кінцем червня 1931 р. в У. Н. Союзі було дітей членів	13,946

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-ій за 25 цнт. місячної вкладки	12,530
В клясі 2-ій за 50 цнт. місячної вкладки	1,416
Разом	13,946
З кінцем червня 1931 р. в У. Н. С. було всіх обезпечених	35,110

УВАГА

кстру кождий відділовий урядник член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї стисло застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць червень 1931 як суспендовані або виключені за неплачення місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і надальше бути членами У. Н. Союза, мусять зголоситися протягом сего місяця (липня) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Коли цего не зроблять до кінця місяця липня 1931 року, то в серпні 1931 р. мусять виповняти нові аплікації (просьби о принятте), коли схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повнолітні як і малолітні, котрі в місяци червні 1931 р. взяли переступні листи, а еще доси не зголосилися до іншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяци липні 1931 р., бо на другий місяць то є в серпні 1931 р. стратять всі членські права і моглиби бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятте).

І. Каштанюк, гол. рек. секр.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

СИРАКЮЗ, Н. Й. Тов. Січ, від. 282, повідомляє всіх своїх членів і членниць, що надзвичайний мітінґ в справі переведення справленого товариського статута відбудеться в суботу, 18 липня, в годині 6-тій ввечір, в товариській гали, 409 Н. Геддес ул. Кождий член обовязково має явитись на збори, бо справа статута є найважніша в товаристві, тож кождий член має нею заінтересуватись. Неявившийся член буде підлягати карі після статута. — Г. Туркевич, предс., І. Лесюк, фін. секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Уряд Сестр. Любов, від. 177, повідомляє своїх членів і членниць, що мітінґ за місяць липень відбудеться в суботу, 18 липня, точно в годині 6.30 ввечір, в Укр. Прав. церковній Гали, 45 Пілґрім ст. Проситься членів і членниць явитись на мітінґу, бо є важні справи. — Стефан Рекрут.

ТАРЗАНОВІ ЗВІРЯТА.

(71)

За два тижні Тарзан і його товариші по нещастю закінчили будову хиж для себе. Та це все не давало їм надій на скоре виратування з джунглів. Тому, що годі було безконечно чекати прибуття випадкового корабля, Тарзан почав будувати зі своїми людьми човен, на який могли би вміститися всі, щоби плисти до берега континенту. Він показав, як зробити потрібні інструменти, та як ними орудувати. Будова човна хоч поволі, а все таки посувалася вперед.

—o—

Та час проходив. Чим далі, тим більше нервовими ставали люди. Безнадійне вже, здавалося, очікування часто викликало сварку навіть серед найліпших приятелів. Мимо всіх небезпек, які оточували маленький табор в джунглях, наступала ще одна небезпека внутрішної сварки, підозріння, почасти й міжусобної бійки. Тарзан усе більше став боятися лишати Джейні саму в таборі, коли ходив на полювання. А полювати міг лише він один з успіхом.

—o—

Часто з ним ходив Муґамбі також, але його спис і стріли не давали таких добрих наслідків, як линва та ніж Тарзана. Тарзанові звірята, після того, як незадоволені й перелякані подіями на „Кінкейді" пішли в джунглі, більше не звявлялися біля Тарзана. Часами він їх бачив здалека серед джунглів, але вони старалися скорше направитися своєю дорогою й зникали з очей Тарзана. Часами Тарзан гукав на Акута, але той не відповідав, немов не чув.

—o—

В той час, як у таборі Тарзана що дня становище ставало все більше напружене, на іншій стороні острова також зявилися люди. Там уже осіли табором моряки, які збунтувалися на невеликім вітрильним судні. Само судно стояло на котві недалеко берега. Це була китайська шкуна, що плила добувати дорогоцінні перли. Її залога під проводом китайського бандита Кай Шанга повбивала офіцирів та капітана, щоб захопити судно у свої руки.

—o—